

# РЕШЕНИЕ

№ 11518

гр. София, 03.04.2025 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 65  
състав,** в публично заседание на 05.03.2025 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Ванина Колева**

при участието на секретаря Ирена Йорданова и при участието на прокурора Тони Петрова, като разгледа дело номер **9836** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203, Административнопроцесуалния кодекс вр. с чл. 1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба, вх. № 27785/07.10.2024г., от „ЕКО-СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД, ЕИК[ЕИК], със седалище и адрес на управление: [населено място], [улица], ет.7, ап.73А срещу Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал.2 от Закона за енергетиката (ЗЕ) в периода 01.01.2024г. – 30.06.2024г. в общ размер от 205306,47 лв., от които главница в размер на 195360,32 лв. и 9946,15 лв. законна лихва за забава, ведно със законната лихва върху главницата за периода от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на дължимите суми.

Според изложеното в исковата молба вредите представляват пропуснати ползи, претърпени при продажбата на произведената от експлоатираната от ищеца електрическа централа електрическа енергия и продадена на организиран борсов пазар, чрез търговец на електрическа енергия, за които през исковия период са получени премии за компенсация от Фонд "Сигурност на електроенергийната система" (ФСЕС) в по-нисък размер, тъй като КЕВР не е изпълнила задължението си по чл. чл. 31, ал. 2 от ЗЕ да измени определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и

прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Според твърденията на ищеца е било налице такова съществено изменение, но въпреки това КЕВР не е изпълнил задължението си за изменение на премията съобразно изменението на прогнозната пазарна цена.

Ищецът твърди, че ако КЕВР бе изпълнил задължението си за изменение на премията съобразно изменението на прогнозната пазарна цена, то за стопанисваната от него ФЕЦ „Еко-Строй” при прогнозна пазарна цена за периода от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г., в размер на 183,70 лв./МВтч, премията, която е следвало да определи КЕВР и която е следвало да получи „ЕКО-СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ” ООД е в размер на 301,90 лв./МВтч, а не 235,33 лв./МВтч по Решение Ц-13 от 30.06.2023 г. на КЕВР.

С направено на основание чл. 214, ал.1, изр. 3 от ГПК, вр. с чл. 144 АПК изменение на размера на исковите претенции с оглед приетите заключения по допуснатите съдебно-икономически експертизи, ищецът моли съда, на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК, в условията на евентуалност на основание чл. 2в, ал.1 т.1 от ЗОДОВ, да осъди КЕВР да му заплати общо обезщетение в размер на 230550,95 лв. главница и лихва в размер на 11743,08 лв. по следните обективно кумулативно съединени искове:

28913,76 лв. представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода от 01.01.2024г.-31.01.2024 г.;

- законна лихва за забава от 2 436,63 лева върху горепосочената главница за забава от 01.03.2024г. до датата на подаване на настоящата искова молба;

- 30 328,02 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.02.2024г. - 29.02.2024 г.;

- законна лихва за забава от 2195,67 лв. върху горепосочената главница за забава от 01.04.2024 г. до датата на подаване на настоящата искова молба;

- 34518,94 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.03.2024г. - 31.03.2024 г.;

- законна лихва за забава от 2102,40 лв. върху горепосочената главница за забава от 01.05.2024г. до датата на подаване на настоящата искова молба;

- 43213,50 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.04.2024г. - 30.04.2024 г.;

- законна лихва за забава от 218,81 лв. върху горепосочената главница за забава от 01.06.2024г. до датата на подаване на настоящата искова молба;

- 41092,11 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.05.2024 г. - 31.05.2024 г.;

- законна лихва за забава от 1542,57 лв. върху горепосочената главница за забава от 01.07.2024 г. до датата на подаване на настоящата искова молба;

- на основание чл.1, ал.1 ЗОДОВ, във вр. с чл.203 и сл. АПК, сумата от 52484, 61 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.06.2024 г. - 30.06.2024 г.;

- законна лихва за забава от 1347,00 лв. върху горепосочената главница за забава

от 01.08.2024г. г. до датата на подаване на настоящата искова молба;

Претендира и присъждане на законната лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба до датата на окончателно изплащане на дължимите суми. Претендира разноски, съгласно представен списък.

В условията на евентуалност с писмена молба в първото съдебно заседание ищецът претендира посочените суми като обезщетение за претърпени имуществени вреди, причинени от нарушение от страна на ответника – КЕВР на правото на ЕС, чл.4, пар.3 и чл. 6, пар. 1 и пар. 2 от Директива (ЕС) 2018/2021 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018г.

Към исковата молба са приложени писмени доказателства по опис. Допълнително са представени и приети като доказателства писмени доказателства, използвани от вещото лице за изготвяне на експертизите.

Ответникът, Комисия за енергийно и водно регулиране, в писмен отговор на исковата молба изразява становище, че предявеният иск по чл. 1 от ЗОДОВ е допустим, но неоснователен и недоказан по размер. Излага подробни съображения за липса на незаконосъобразно бездействие, поради липса на нормативноустановено задължение за извършване на действия. Твърди, че в случая КЕВР не действа при условия на обвързана компетентност, а при оперативна самостоятелност, и едва при наличие на конкретни параметри и срокове, в които административният орган трябва да се произнесе, може да възникне задължение за действие, съответно би възникнало незаконосъобразно бездействие. Според ответника преценката дали е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за периода спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия е в дискрецията на регулатора. Счита, че в случая не е налице такова съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от регулаторния / ценови период. Оспорва размера на претендираните вреди, както по отношение на периода, за който се претендират, така и по отношение начина на определянето им. Относно евентуално предявения иск на основание чл. 2в от ЗОДОВ ответникът излага писмено становище за неговата недопустимост и неоснователност. Счита, че с нормите на чл.4, пар.3 и чл. 6, пар. 1 и пар. 2 от Директива (ЕС) 2018/2021 не се предоставят права на частноправни субекти и не е налице достатъчно съществено нарушение на правото на ЕС. Ответникът представя писмени доказателства, справки, използвани от вещото лице за извършване на допуснатите експертизи. Моли исковите да бъдат отхвърлени изцяло. Претендира присъждане на разноски, съгласно представен списък.

Участващият по делото прокурор от Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност и недоказаност на исковите претенции и счита, че следва да бъдат отхвърлени.

Административен Съд С. - град, I отделение, 65-и състав, след като взе предвид наведените от страните доводи, изразеното становище на представителя на СГП и се запозна с приетите по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

Установено е, че ищецът ЕКО-СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД притежава фотоволтаична централа с инсталирана мощност 4,68 МВт, разположена в ПИ 153054, м. „Х. ливади“, землището на [населено място], [община], област П. (ФЕЦ „Еко-Строй“), въведена в експлоатация с Разрешение за ползване

№ДК-07-Пз-31/10.05.2012 г., издадено от началник РО "НСК" - П. при РДНСК ЮЦР-П.. Произвежданата от дружеството електрическа енергия се изкупува по преференциална цена 485,60 лв./МВтч, съгласно договор, сключен с „ЕВН България Електроснабдяване" Дългосрочен договор за изкупуване на електрическата енергия от ФЕЦ „Еко-Строй"№122-1 от 25.02.2011 г. за срок от 20 години и Решение № Ц-18 от 20.06.2011 г. на КЕВР.

След влизане в сила на §. 68 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ ЕКО-СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД е сключил с ФСЕС Договор за компенсиране с премии № ВЕИ-84 от 31.10.2018 г., в сила от 01.01.2019 г. със срок до 10.05.2032 г. Размерът на премията по Договора за премии се определя на основание §68. ал. 3 от ПЗР към ЗИД на ЗЕ, а именно - разлика между определената до влизането в сила на ПЗР към ЗИД на ЗЕ преференциална цена (в случая 485.60 лв./МВтч) и определената прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник (в настоящия случай - слънчева енергия).

Съгласно чл. 21, ал. 1, т. 86 от ЗЕ, ежегодно в срок до 30 юни КЕВР определя премии за електрическа енергия, от възобновяеми източници и от високоефективно комбинирано производство на електрическа и топлинна енергия, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW.

С Решение № Ц-13 / 30.06.2023 г. КЕВР е определила премии за производителите като разлика между приложимата преференциална цена 485,60 лв./МВтч и прогнозната пазарна цена за съответната група 250,27 лв./МВтч, изчислена на база определената от КЕВР прогнозна пазарна цена за базов товар за предстоящия регулаторен период в размер на 256,37 лв./МВтч и коефициента за групата 0,97619. Определената премия, относима за ищеца, е в размер на 235,33 лв./МВтч, считано от 01.07.2023г.

Ищецът има сключен договор за покупко-продажба на електрическа енергия №ДПП012/28.06.2023 с „Ф Инвест” ЕООД, лицензиран търговец на електрическа енергия, г., изменен с Допълнително споразумение от 05.12.2023 г. Срокът на договора за изкупуване е до 30.06.2024 г. Договорът за изкупуване с търговец е сключен на основание чл. 100, ал. 6 ЗЕ и чл. 11, т. 17 от Правилата за търговия с електрическа енергия (ПТЕЕ). „ЕКО-СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ" ООД има сключен с "Ф Инвест" ЕООД Договор за участие в балансираща група №ДБГ012/28.06.2023 г., за срок 01.07.2023 г. - 30.06.2024 г.

За произведеното количество електрическа енергия за периода 01.01.2024 г. – 30.06.2024г. ищецът е получил от ФСЕС премии по Договора за премии, което се потвърждава от приложените документи. За месец януари 2024 г. за 368 МВтч. е получил премия в размер на 86601,44 лв. За месец февруари 2024 г. за 386 МВтч. е получил премия в размер на 90837,38 лв. За месец март 2024 г. за 439,34 МВтч. е получил премия в размер на 103389,88 лв. За месец април 2024 г. за 550 МВтч. е получил премия в размер на 129431,50 лв. За месец май 2024 г. за 523 МВтч. е получил премия в размер на 123077,59 лв. За месец юни 2024 г. за 668 МВтч. е получил премия в размер на 157200,00 лв.

Съгласно чл. 21, ал. 1. т. 86 от ЗЕ, КЕВР определя ежегодно в срок до 30 юни премии за електрическа енергия от ВИ, произведена от централи с обща инсталирана електрическа мощност 500 kW и над 500 kW.

В § 68, ал. 3 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. ДВ, бр. 9 от 2021 г, и чл. 22а от НРЦЕЕ, е предвидено, че премиите се изчисляват като разлика между определената

преференциална цена, съответно актуализираната преференциална цена на обекта, и определената за този период прогнозна пазарна цена за електрическа енергия, произведена от възобновяеми източници в зависимост от първичния енергиен източник

В чл. 31б, ал.2 ЗЕ изм., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г. е предвидено, че Комисията изменя определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.

Между страните не е спорно и е установено от събраните по делото доказателства, че в исковия период не е налице изменение на определената от Комисията с Решение Ц-13/30.06.2023г. премия в размер на 235,33 лв./МВтч. Това е сторено с Решение № Ц-15 от 30.06.2024г.

По делото по искане на ищеца е допусната съдебно-икономическа експертиза (СИЕ), която, като е използвала, въведената в Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия, Методика за определяне на прогнозна пазарна цена - Раздел III „а“ и като е приложила начина, по който е определена прогнозната пазарна цена за групата на производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия (, в която попада ищецът) с Решение № Ц-13 от 30.06.2023 г., за периода 01.07.2023 г. - 30.06.2024г., е изчислила прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.07.2023 г. - 31.12.2023 г. по месеци и средно за периода 01.07.2023 г. - 31.12.2023 г. - 192,64 лв./МВтч, изчислила е прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024г. На база на така направените изчисления, вещото лице е изчислило премията, дължима на „Еко-Строй Инженеринг“ ООД за един мегаватчас произведена електрическа енергия от ФЕЦ „Еко-Строй“ за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024г. в размер на 313.90 лв. За да направи това, е определена прогнозна пазарна цена за базов товар, коригирана със съответния коефициент, при прилагане на корекция надолу от 5%, както е подходено в Решение № Ц-13/30.06.2023 г. на КЕВР. След това е изчислило и разликата между реализираните приходи от премии на ищеца от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., и приходите по премията, изчислена от експертизата, която е установена по месеци и в общ размер възлиза на 230550,95 лв. Въз основа на така получените суми е изчислена и законната лихва за забава върху тях в съответствие с Постановление № 426 от 18 декември 2014 г. за определяне размера на законната лихва по просрочени парични задължения. След като заключението е оспорено от ответника, тъй като експертът при изготвянето му е не е използвал информация от представени от КЕВР данни за м. ноември 2023г. за ЕЕБ, представени от КЕВР от 17.01.2025 г. и е приложил корекция от 5 %, което според ответника не е необходимо, е допусната допълнителна СИЕ, която е изготвила различни варианти, като е изчислила прогнозна пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., като е съобщила методиката, използвана от КЕВР в Решение № Ц-2 / 01.01.2022 г. за изменение на премията, които се заплащат на производители от възобновяеми източници (ВИ), по-специално - като е преизчислила прогнозна цена за оставащия период от 01.01.2024 г. до 30.06.2024 г. въз основа на данни за фючърсите

от Европейската енергийна борса (ЕЕБ) за месец ноември 2023 г., така както са предоставени от КЕВР с писмо от 17.01.2025 г и като не прилага корекция от 5% надолу при изчисление на прогнозната пазарна цена за базов товар за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024г. В съответствие с получените стойности е посочено налице ли е съществено изменение между постигнатата пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар и прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар. Изчислена е и премията, дължима на „Еко-Строй Инженеринг“ ООД за един мегаватчас произведена електрическа енергия от ФЕЦ „Еко-Строй“ за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., при прилагане на прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024г.г. - 30.06.2024 г. Вещото лице е отговорило на поставените задачи и като е използвало данни за месец 12.2023 г., така като са представени по делото от КЕВР с писмо от 06.02.2025г. Вещото лице е изследвало и дали е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия. Заключение то изготвено по допълнителната СИЕ е прието без възражения от страните.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Предявените главни искове с правно основание чл.1, ал.1 от ЗОДОВ са допустими. Процесуалната легитимация на двете насрещни страни следва единствено от правното твърдение на ищеца. Тя се обуславя от заявената от ищеца принадлежност на спорното материално право - от претендираното или отричано от ищеца право. Поради това при проверката дали искът е предявен от и срещу надлежна страна, съдът изхожда от правото, което се претендира или отрича с исковата молба. За да бъде едно лице субект на процесуални правоотношения като страна е необходимо то да съществува към момента на завеждане на иска и да притежава процесуална правоспособност. Това е условие за допустимост на исковия процес, доколкото не може да възникне процесуално правоотношение по отношение на лице, което не съществува или не притежава процесуална правоспособност. Пасивната процесуална правоспособност по исковете за обезщетения по ЗОДОВ е ограничена от разпоредбата на чл.205 АПК, вр.чл.1, ал.2 ЗОДОВ, която предвижда, че искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите. Съгласно разпоредбата на чл.204, ал.4 АПК, незаконосъобразността на действието или бездействието се установява от съда, пред който е предявен искът за обезщетението. Дали вредите са причинени от административна дейност и дали са причинени от заявления с исковата молба ответник са въпроси, свързани с основателността, а не с допустимостта на иска. По изложените съображения исковете са допустими в производство по реда на чл.203 и сл. АПК и подсъдни на Административен съд София-град съобразно чл. 7 ЗОДОВ.

Относно основателността на исковите претенции съдът намира следното:

Основателността на иск с правно основание чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ предполага установяване кумулативното наличие на визираните в разпоредбата предпоставки: незаконосъобразен административен акт, действие или

бездействие на административен орган или негови длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, настъпване на вреди от тях и причинна връзка между незаконосъобразния акт, действие или бездействие и вредоносния резултат. Съгласно разпоредбата на чл.4 от ЗОДОВ, отговорността на държавата по чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ може да бъде ангажирана само за имуществените и неимуществените вреди, които са пряка и непосредствена последица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност. При недоказване на която и да е от посочените предпоставки, обезщетение не се присъжда, като доказателствената тежест е за ищеца. Отговорността по предявените искове по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ е безвиновна, обективна за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР.

Първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по ЗОДОВ – незаконосъобразното бездействие на административен орган или длъжностно лице при или по повод изпълнение на административна дейност е налице само, когато е налице бездействие на административен орган или длъжностно лице по негово задължение, произтичащо пряко от нормативен акт. Съобразно приложимата правна уредба и непротиворечивата съдебна практика на ВАС незаконосъобразно е всяко бездействие, представляващо неизвършване на действия в противоречие с предписано от императивна правна норма задължение. Бездействието е основание за отговорност, когато се изразява в неизпълнение на административни правомощия, възложени по силата на закона. Преценката за наличие на бездействие следва да бъде направена при анализ на нормативно установено задължение или възможност за действие. Задълженията като дължими фактически действия на конкретния административен орган следва да не са абстрактно, а конкретно регламентирани в Конституцията, закони и подзаконовите нормативни актове, за да е възможно да се ограничи кога тяхното неизпълнение влече последиците на чл. 1 от ЗОДОВ. Максималната ширина на приложение на ЗОДОВ позволява да се претендират вреди, както от незаконосъобразни фактически, така и от правни действия. Правните действия също могат да се намират в пряка връзка или причинно- следствена верига с вредоносен резултат. (Решение № 409/16.01.2025г. по адм.жд. № 6988/2024 на ВАС, III о). Под незаконосъобразно бездействие следва да се разбира "дължими по силата на закона фактически действия, включително и действия, за които по смисъла на чл. 21 от АПК, органът постановява индивидуален административен акт, както и фактически действия, които са административна услуга по смисъла на § 1, т. 2, в. "в", "г" и "д" от Закона за администрацията (Решение № 2914 от 20.03.2025 г. на ВАС по адм. д. № 9719/2024 г., III о). Бездействието, за да е годно самостоятелно основание за имуществена отговорност на административния орган, трябва да е бездействие на орган, който е овластен да извърши съответното действие, да е материално незаконосъобразно или да са нарушени поне съществено административнопроизводствените правила, доколкото ги има, т.е. бездействието е противоправно само когато административният орган е бил длъжен да действа и то по-точно определен начин, т.е. в хипотезата на

обвързана компетентност.

В чл. 31б, ал.2 ЗЕ изм., бр. 86 от 2023 г., в сила от 13.10.2023 г. е предвидено, че : “Комисията *изменя* определените премии, но не по-често от веднъж на 6 месеца, при условие че е налице съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия.”

От така цитираната разпоредба следва, че с нея е въведено задължение за КЕВР при наличие на споменатото условие - съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия да измени определените премии независимо в каква посока е изменението. Граматическото тълкуване на посочената разпоредба води до извод, че КЕВР при наличие на съществено изменение действа в условията на обвързана компетентност и в случай, че не е изменила определените премии в предходните 6 месеца / за регулаторния период/ е длъжна да ги измени.

Неоснователни са доводите на ответника, че органът в случая действа в условията на оперативна самостоятелност и решенето на КЕВР дали да измени приетите за регулаторния/ценовия период премии е изцяло в оперативната самостоятелност на административния орган. Този извод се опровергава и от историческото тълкуване на посочената разпоредба, чиято редакция до 13.10.2023 г. е предвиждала, че: “Комисията има право при необходимост да измени определените премии,...”, както и към настоящия момент е формулирано правомощието на КЕВР по чл.1 на чл. 32б от ЗЕ, да изменя утвърдените цени на електрическа енергия и пр.

В случая за КЕВР, съществува нормативно определено с чл. 32б, ал.2 от ЗЕ задължение при наличие на съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за този период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар на електрическа енергия да измени определените премии, като не може да прави това по-често от веднъж на 6 месеца. От събраните по делото доказателства се установява, че след Решение Ц-13/30.06.2023г. размерът на премиите не е променян, следователно изпълнено е и условието да не е извършвана промяна на премиите по-често от веднъж на 6 месеца.

На следващо място, за да възникне задължението на КЕВР по чл.32б, ал.2 от ЗЕ за изменение на определените премии, то следва да е *налице „съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар”*. Съгласно легалната дефиниция на това понятие по смисъла на §1, т. 16а от ДР на Наредбата №1 от 14 март 2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия („НРЦЕЕ”) “*съществено изменение между определената прогнозна пазарна цена за базов товар за съответен период спрямо постигнатата и прогнозната такава за оставащия срок от периода на организиран борсов пазар*” е налице, ако това изменение е в размер над 15 на сто. Наличието на цитираната легална дефиниция опровергава твърдението



на ответника, че преценката за това дали е налице съществено изменение е оставена на дискрецията на регулатора. Както се установява и от приетите заключения по допуснатата СИЕ, в Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия е въведена Методика за определяна на прогнозна пазарна цена. Като е използвало посочената методика вещото лице е заключило, че отклонението на определената от КЕВР ППЦБТ от 01.07.2023 г. -» 256,37 лв./МВтч спрямо постигната цена на пазар „Ден напред“ на БНЕБ до м.12.2023 г. и прогнозната цена за оставащия срок от периода - първо полугодие на 2024 г. — 185,47 лв./МВтч е 27,7%. Отклонението в края на м. декември 2023 г. е 27,7%, превишава 15% и се определя за съществено, при което са налице условията за изменение на премиите изплащани от ФСЕС за електрическата енергия, произведена от възобновяеми източници. Съдът кредитира варианта на изчислението на вещото лице, с използваните данни за м. декември 2023г., предоставени от КЕВР в допълнителната СИЕ, доколкото както посочва експертът пред съда изменението на премиите се прави към месец декември, премиите се изменят на база месец декември от 01 януари на следващата година и такава е и практиката на КЕВР от 2022 г. и 2025г. Освен това вещото лице заявява, че би следвало да се вземат данни към месец декември, тъй като те са по-близки до периода и относими към прогнозата, която следва да се направи..

След като от събраните по делото доказателства в т.ч. и заключенията по допуснатите СИЕ е установено наличието на съществено изменение по смисъла на закона, то за КЕВР е съществувало нормативно установено задължение да измени определените премии, считано от 01.01.2024г.

От изложеното следва, че от събраните по делото доказателства и анализа на относимите законови разпоредби следва, че в случая е установено незаконосъобразно бездействие от страна на КЕВР да измени определените премии, съгласно разпоредбата на чл. 32б, ал.2 от ЗЕ. Констатираното бездействие е при изпълнение на административна дейност, доколкото КЕВР е държавен орган и определянето на премиите съгласно чл. 32б, ал.2 ЗЕ е свързано с правомощията му по определянето на енергийната политика, регулирането и контрола, съгласно чл.1, ал.1 от ЗЕ.

Следователно, налице е първата предпоставка за ангажиране отговорността на ответника по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ – незаконосъобразно бездействие при или повод изпълнение на административна дейност.

От събраните по делото доказателства се установява и наличието на претърпени от ищеца вреди – пропуснати ползи. Съдържанието на понятието „вред“ не е дефинирано от законодателя. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са последици от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние. Имууществените вреди представляват разликата между имуществото на кредитора след засягане на благото и това, което би имал, ако нямаше засягане. В настоящия случай се претендират пропуснати ползи, които се

установяват, когато неблагоприятното въздействие е осуетило едно сигурно увеличаване на имуществото на засегнатото лице, т.е. пропуснатата полза е едно неосъществено поради неблагоприятното въздействие сигурно увеличаване на имуществото.

Като не получил премиите в размера, в който е следвало да бъдат изменени от КЕВР за ищеца е настъпила вреда от бездействието на административния орган, която представлява разликата между изплатените му премии през исковите периоди и тези, които биха били изплатени, ако органът не бе бездействал и бе изпълнил задължението си по чл. 32б, ал.2 от ЗЕ да ги измени. В приетото по делото заключение по допълнителната СИЕ е направено изчисление на дължимата премия на „Еко-Строй Инженеринг“ ООД за един мегаватчас произведена електрическа енергия от ФЕЦ „Еко-Строй“ за периода 01.01.2024 г. - 30.06.2024 г., при прилагане на прогнозната пазарна цена за базов товар на организиран борсов пазар на електрическа енергия за периода 01.01.2024г.-30.06.2024г. Премията за съответната групата производители се определя като разлика между приложимата преференциална цена и прогнозната цена за тази група, коригирана с относимия коефициент. В случая следва да бъдат използвани отговорите на вещото лице по допълнителната СИЕ по данни за фючърсите за българския пазар от европейската енергийна борса за месец декември 2023г. по изложените по-горе съображения. Съдът не кредитира отговорите по първата СИЕ, тъй като при нея са използвани данни от търговец на електрическа енергия, който има достъп до борсата. Достоверност на тези данни, използвани за изготвяне на първата СИЕ, не може да бъде установена, поради което следва да бъде кредитирана допълнителната СИЕ в частта, в която вещото лице е отговорило на поставените въпроси, като е използвало данните към месец декември 2023г., предоставени от КЕВР с официален документ, приет като доказателство по делото и неоспорен от страните. При прогнозна цена за базов товар към края на м. декември 2023 г. 185,47 лв./МВтч.; групов коефициент, изчислен от КЕВР в Решение № Ц-13/30.06.2023г. - 0,97619 и прогнозна пазарна цена за групата на производителите на електрическа енергия, произведена от слънчева енергия в размер на 181,05 лв./МВтч., премия за електрическа енергия, произведена от слънчева енергия при преференциална цена 485,60 лв./МВтч. е изчислена на 304,55 лв./МВтч. Ищецът „ЕКО СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД е получил приходи от премии в размер на 235,33 лв./МВтч. При премия на стойност 304,55 лв./МВтч, ищецът би получил допълнителни приходи от премията в размер на 69,22 лв./МВтч. Разликата между реализираните приходи от премии от „ЕКО СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД, изплатени от Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ за периода 01.01.2024 г. -30.06.2024 г., и приходите от коригираната премия в размер на 304,55 лв./МВтч, изчислена от допълнителната експертиза, е на обща стойност 203 114,88 лв., като за м. януари 2024г. са в размер на 25472.96 лв., за м. февруари 2024г. – 26718.92 лв; за м. март 2024 – 30411,11 лв.; за м. април 38071,00 лв; за м. май 2024г – 26202.06 лв. и за м. юни 2024г. – 46238,83 лв. В тези размери следва да бъдат уважени и обективно кумулативно съединените искиове, предявени от „ЕКО СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД.

В мотивите на тълкувателно решение № 1/15.03.2017 г. по тълк. дело № 2/2016г. на Върховен административен съд е изяснен въпросът какво е съдържанието на употребените в чл. 4 от ЗОДОВ понятия - пряка и непосредствена последица от увреждането. Легална дефиниция на тези понятия законодателят не е дал нито в Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, нито в чл. 51 от действащия Закон за задълженията и договорите, към който препраща параграф 1 от ПЗР на ЗОДОВ, нито в действалия от 1893 до 1950 г. Закон за задълженията и договорите, нито в други нормативни актове от действащото право. Както правната теория, така и съдебната практика, обаче, е приела критерии, от които да се изхожда при дефинирането на тези понятия. Според правната доктрина водещи при определянето на съдържанието на понятията "пряка и непосредствена последица" са теорията за равноценността, според която един факт е причина за резултата, когато, ако този факт е липсвал, то резултатът не би настъпил, и адекватната теория, съгласно която причина са тези условия, които причиняват резултата нормално, типично, адекватно, а не по изключение. В практиката на Върховния касационен съд, обективирана в Решение № 81/27.1.2006 г. по гр. д. № 23/2005 г. на 4 гражданско отделение на ВКС, Решение № 129/25.07.2005 г. по гр. д. № 2439/2003 г. на същото отделение на ВКС и други е възприето разбирането, че "... непосредствени вреди са тези, които по време и място следват противоправния резултат, а преки са тези, обосновават причинната връзка между противоправността на поведението на деликвента и вредите".

От посочените разпоредби следва, че между незаконосъобразното бездействие на ответника и вредата, претърпяна от ищеца, е налице пряка причинна връзка. Доколкото премиите се изплащат от ФСЕС, в размера определен от КЕВР, която е натоварена с властнически правомощия по регулиране на дейностите в областта на енергетиката, то между незаконосъобразното бездействие и причинените вреди под формата на пропуснати ползи е налице пряка причинна връзка, което обуславя основателността на исковата молба. Между установеното бездействие на ответника и вредата, претърпяна от ищеца, е налице пряка причинна връзка, а не прекъсната и опосредена от сключения между ищеца и ФСЕС Договор за компенсиране е премии №ВЕИ-84 от 31.10.2018 г., тъй като размерът на премиите, определен от КЕВР е задължителен за тях по силата на оправомощаването на ответника от закона да я определя. Следователно, след като ответникът КЕВР е бездействал, като не е изменил премиите, в нарушение на закона, той следва да носи и гражданска отговорност за вредите, причинени от действието на тези незаконосъобразни актове. В този смисъл е преобладаващата и най-нова практиката на Върховния административен съд, обективирана в Решение № 1030 от 27.01.2021г. по адм. д. № 8886/2020г. на ВАС, Решение № 1757 от 10.02.2021г. по адм.д. № 5667/2020г. на ВАС, Решение № 1105 от 28.01.2021г. по адм. д № 904/2020г., Решение № 9216 от 17.08.2021г. по адм.д. № 9683/2020 на ВАС, Решение № 17672 от 23.12.2019г. по адм. д. № 4340/2019г. на ВАС, Решение № 9212 от 17.08.2020г. по адм. д. № 9684/2020г. на ВАС и мн. др.

По изложените съображения исковите претенции на ищеца по предявените

обективно кумулативно съединени искове следва да бъде уважени до посочените размери, доказани с допълнителната СИЕ във варианта, в който са използвани предоставените от КЕВР данни за м. декември 2023г. и да бъдат отхвърлена в частта над тези размери.

Основателността на главния иск обуславя и основателност на акцесорната претенция за заплащане на лихви върху главниците на присъжданите обезщетения. Върху определените като обезщетения за непозволено увреждане суми се дължи законната лихва от деня, в който вземането за обезщетение за вреди става изискуемо. В случая следва да се приложи разрешението, дадено с Тълкувателно решение №3 от 22.04.2004 год. на ВКС по тълк. гр. д. № 3/2004г., ОСГК и по т.4 от ТР № 3/22.04.2005 год. по тълк. дело №3/2004 год. на ОСГК на ВКС, според което изискуемостта на законната лихва върху обезщетението е от момента на преустановяването на незаконни действия или бездействия на административните органи. В тази връзка съдът не кредитира заключението на вещото лице относно размера на лихвите, тъй като изчисленията му не са съобразени с цитираната практика, а са изчислени лихви към момент предхождащ изискуемостта на вземането. Размерът на лихвите може да бъде изчислен без да са необходими специални знания, с помощта на лихвения калкулатор в интернет сайта на НАП. С оглед уважената част от исковите претенции за периода до подаване на исковата молба размерът на законната лихва възлиза общо на 7691.05 лв.

Следователно, исковите следва да бъдат уважени в общ размер на 203 114,88 лв. и лихви в размер на 7691,05 лв. за периода на преустановяване на бездействието (30.06.2023г.) до подаване на исковата молба – 07.10.2024г., от които :

- 25472.96 лв. представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода от 01.01.2024г.-31.01.2024 г.;
- законна лихва за забава от 964,55 лева върху горепосочената главница за забава от 30.06.2024г. до датата на подаване на исковата молба;
- 26718.92 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.02.2024г. - 29.02.2024 г.;
- законна лихва за забава от 1011.72 лв. върху горепосочената главница за забава от 30.06.2024г. до датата на подаване на исковата молба;
- 30411,11 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.03.2024г. - 31.03.2024 г.;
- законна лихва за забава от 1151.53 лв. върху горепосочената главница за забава от 30.06.2024г. до датата на подаване на исковата молба;
- 38071,00 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени премията за периода 01.04.2024г. - 30.04.2024 г.;
- законна лихва за забава от 1441,58 лв. върху горепосочената главница за забава от 30.06.2024г. до датата на подаване на исковата молба;
- 26202.06 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени

премията за периода 01.05.2024 г. - 31.05.2024 г.;

- законна лихва за забава от 1370.81 лв. върху горепосочената главница за забава от 30.06.2024г. до датата на подаване на исковата молба;

- 46238,83 лв., представляваща обезщетение за претърпени вреди от бездействие на Комисията за енергийно и водно регулиране да измени premia за периода 01.06.2024 г. - 30.06.2024 г.;

- законна лихва за забава от 1750.86 лв. върху горепосочената главница за забава от 30.06.2024г. до датата на подаване на исковата молба;

Както и законната лихва за забава върху главниците за периода от датата на подаване на исковата молба 07.10.2024г. до датата на окончателно изплащане на дължимите суми. В останалата част до претендирания размер (след изменението на иска) на обезщетението за пропуснати ползи в размер общо на 230550,95 лв. и лихва в размер на 11743,08 лв. претенцията следва да бъде отхвърлена.

С оглед основателността на главния иск, предявеният в условията на евентуалност иск за присъждане на обезщетението на основание чл. 2в, ал.1 т.1 от ЗОДОВ не следва да се разглежда.

Предвид изхода на спора и своевременното искане, на основание чл. 10, ал.3 от ЗОДОВ, ответникът следва да заплати разноските по производството – 4127 лв. възнаграждение на вещо лице, както и внесената държавна такса на ищеца в размер на 50 лв. Адвокатско възнаграждение не се претендира.

Воден от горното Административен съд София-град, Първо отделение, LXV състав:

#### **РЕШИ:**

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране да заплати на „ЕКО-СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД, ЕИК[ЕИК], обезщетение за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал.2 от Закона за енергетиката за периода от 01.01.2024г. – 30.06.2024г. в общ размер на 203 114,88 лв. и лихви в размер на 7691,05 лв. за периода от преустановяване на бездействието (30.06.2023г.) до подаване на исковата молба (07.10.2024г), ведно със законната лихва за забава от датата на подаване на исковата молба ( 07.10.2024) до окончателното ѝ изплащане.

ОТХВЪРЛЯ иска на „ЕКО-СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД, срещу Комисията за енергийно и водно регулиране за присъждане на обезщетение за имуществени вреди, причинени от незаконосъобразно бездействие на КЕВР да изпълни задължението си по чл. 31б, ал.2 от Закона за енергетиката за периода 01.01.2024г. – 30.06.2024г. в останалата част до претендирания размер 230550.95 лв. и лихви до претендирания размер 11743,08 лв.

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране да заплати на „ЕКО-СТРОЙ ИНЖЕНЕРИНГ“ ООД, ЕИК[ЕИК], разноски по делото в размер на 50 (петдесет) лева.

ОСЪЖДА Комисията за енергийно и водно регулиране да заплати на Административен съд София - град разноски по делото в размер на 4127 (четири хиляди сто двадесет и седем) лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщението.

**Съдия:**